

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Ličkovej a členiek senátu JUDr. Anny Markovej a JUDr. Kataríny Pramukovej v právnej veci žalobcu: **Ing. V.**, IČO: X., D.G., zast. JUDr. E.Š., advokátom, so sídlom H.B. proti žalovanému: **S.D.B.**, o zaplatenie 410 806,45 Eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 8. októbra 2009, č. k. 4 Cb 12/2007-404, takto

r o z h o d o l:

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 8. októbra 2009, č. k. 4 Cb 12/2007-404 sa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 8. októbra 2009, č. k. 4 Cb 12/2007-404 žalobu žalobcu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobca si žalobou došlou 8. februára 2005 uplatnil právo na zaplatenie 410 806,45 Eur (12 375 955,20 Sk) titulom náhrady škody spolu s úrokom z omeškania. Nárok na náhradu škody si žalobca uplatnil na základe nezákonného rozhodovania a nesprávneho postupu podľa zákona č. 58/1969 Zb. Podaním 55-tich prihlášok zo dňa 20. februára 2002 žalobca požiadal Ú. (len U.) o oznámenie množiteľských porastov pšenice letnej a ozimnej, osiate množiteľským materiálom odrôd Balada, Boka, Brea a Bruta.

Prihlášky boli Ú. žalobcovi vrátené z dôvodov, ktoré podľa žalobcu nie sú zákonnými dôvodmi.

Žalobca preto ich vrátenie namietal. V začatých 55-tich správnych konaniach bolo jediným rozhodnutím z 28. mája 2002 Ú. zastavené uznávanie množiteľských porastov. Žalovaný odvolanie v tejto veci zamietol. Na základe návrhu na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania žalovaný rozhodnutím č. 5867/02-420 z 11. júla 2003 vyhovel podnetu žalobcu na preskúmanie rozhodnutia, čím potvrdil, že pôvodné správne konanie bolo zastavené protiprávne. Nesprávnym úradným postupom žalobcovi vznikla škoda, nakoľko množiteľské porasty založené v roku 2002 už boli zlikvidované, a preto ich v roku 2003 nebolo možné uznávať.

Ú. podal proti rozhodnutiu č. 5867/02-42 z 11. júla 2003 rozklad, čím sa dopustil nesprávneho úradného postupu. Nesprávnym úradným postupom Ú. a následne správnym úradným postupom žalovaného žalobcovi bola spôsobená škoda, pretože množiteľské porasty neboli uznávané v roku 2002, čím následne nemohlo byť vykonávané ani uznávanie vyrobených množiteľských materiálov (osív).

Odstránené: -u

Nárok na náhradu škody spočíva z nedosiahnutého zisku v roku 2002 v sume 153 511,09 eur (4 624 675,20 Sk), nedosiahnutých licenčných poplatkov v roku 2002 v sume 77 414,61 Eur (2 334 000 Sk), nedosiahnutie zisku v roku 2003 v sume 120 669,20 Eur (3 635 280,20 Sk), nedosiahnutie licenčných poplatkov v roku 2003 v sume 59 151,56 Eur (1 782 000 Sk).

V zmysle ust. § 30 správneho poriadku (Zákona č. 291/1996 Z. z.) nebolo povinnosťou žalobcu zabezpečiť na prihlášku podpis majiteľa šľachtiteľského osvedčenia.

Pri zisku ide o náhradu zisku podľa ust. § 381 Obch. zákonníka. Žalobca si úrok z omeškania uplatnil vo výške 18,25% zo sumy 4 624 675,20 Sk a 2 334 000 Sk od 1. decembra 2002 do zaplataenia a 16,5% zo sumy 3 635 280 Sk a 1 782 000 Sk od 1. decembra 2003 do zaplataenia, a to podľa ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Žalovaný vo svojom vyjadrení navrhol žalobu zamietnuť. Žalobca uviedol, že podľa ust. § 15 ods. 2 zák. č. 291/1996 Z. z. bol výrobcom, ktorý je povinný požiadať Ú. o uznanie množiteľských porastov a množiteľského materiálu do uznávacieho konania.

Žalobca svoje právo odvodzuje od zmluvy z 2. januára 1994 o výhradnom práve na zastupovanie, obchodné využívanie a ďalšie množenie odrôd MM.M.K., a.s. na území SR. Opodstatnenosť nároku má predchádzať zistenie, či žalobca mal súhlas od majiteľa osvedčenia na obchodné využívanie predmetných odrôd a či žalobca podľa zák. č. 291/1996 Z. z. mohol byť výrobcom.

Žalovaný sa odvoláva na rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 1. júna 2006, sp. zn. 28 Cb 83/2002, ktorým bola žaloba o určenie, že šľachtiteľské osvedčenia vydané žalovaným 21. mája 2001 č. 190 až 193, udelené na odrody pšenice letnej Balada, Boka, Brea a Bruta sú neplatné, zamietnutá.

Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. marca 2008, sp. zn. 1 Obo 211/2006 bolo rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave potvrdené. Ďalej sa odvoláva na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 6. októbra 2008, č. k. 4 Cb 6/2004-249, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu proti žalovanému pri náhrade škody a ušlého zisku, týkajúcich sa množiteľských porastov pšenice letnej a ozimnej, osiate množiteľským materiálom odrôd Balada, Boka, Brea a Bruta. Tento rozsudok potvrdil Najvyšší súd SR 18. septembra 2009, sp. zn. 6 Obo 20/2009.

Súd prvého stupňa zistil a mal za preukázané, že konania boli rozhodnutím Ú. 19. júla 2004 zastavené podľa ust. § 30 ods. 1 písm. d/ správneho poriadku. V rámci odvolacieho konania žalovaný potvrdil rozhodnutia Ú. a odvolania zamietol rozhodnutím 27. januára 2005. Žalobca mal právo po nadobudnutí právoplatnosti podať opäť prihlášky. Žalobca súdu

nepredložil rozhodnutie žalovaného vo veci prihlášky, iba rozhodnutie o formálno-právnom pochybení Ú. ako správneho orgánu prvého stupňa.

Žalobca súdu v zmysle § 373 Obch. zák. nepreukázal porušenie povinnosti zo strany žalovaného.

Rozhodnutia z 27. januára 2005 poukazujúce na zastavenie konania Ú. jednoznačne nepatria medzi porušenia povinností žalovaného voči žalobcovi. Výpočet škody podľa predpokladaného zisku a nedosiahnutia licenčných poplatkov nie je preukázanie, že došlo k bezprostrednému vzniku škody. Zo strany žalobcu nebola preukázaná ani posledná podmienka na priznanie náhrady škody, a to príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a na jeho základe bezprostredne vzniknutej škode.

Preto prvostupňový súd žalobu žalobcu zamietol.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Úspešnému účastníkovi - žalovanému však ich náhradu nepriznal, keďže mu trovy nevznikli.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalobca a navrhol, aby odvolací súd odvolaniu vyhovel v celom rozsahu.

Svoje odvolanie odôvodnil tým, že rozsudok súdu I. stupňa je právne aj vecne nesprávny, keďže spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Konajúci súd v Bratislave neprihliadol na tú skutočnosť, že právnym základom žaloby bol zák. č. 58/1969 Zb.

Konajúci súd neprihliadol na to, že právny základ žaloby tvoria dve právne skutočnosti:

- a) nezákonné rozhodnutia oboch správnych orgánov
- b) nesprávny úradný postup týchto správnych orgánov

Z hľadiska úspešnosti v spore postačí, ak sa preukáže splnenie jednej z vyššie uvedených právnych skutočností.

Prvostupňový súd predmet sporu posudzoval iba v súvislosti s nezákonnosťou rozhodnutí správnych orgánov, nezaoberal sa druhým právnym základom žaloby.

Odvolať má za to, že k pochybeniu zo strany súdu došlo, keď vychádzal iba z nezákonných rozhodnutí z roku 2005. Žalobca svoj nárok opiera predovšetkým o nezákonné rozhodnutie správnych orgánov z roku 2002. V roku 2005 už množiteľské porasty tri roky neexistovali.

Teda súd I. stupňa neprihliadal pri rozhodovaní na právne relevantné nezákonné rozhodnutia z roku 2002. Iba tieto rozhodnutia sú právne významné, nakoľko tieto rozhodnutia boli vydané v čase, keď množiteľské porasty fyzicky existovali. V roku 2005 už tieto porasty tri roky neexistovali.

Odvolať opätovne zdôraznil, že správny orgán (Ú.) a následne žalovaný nemal oprávnenie zo zákona posudzovať existenciu, resp. neexistenciu súhlasu (licencie) na obchodné využívanie odrôd M., mali iba oprávnenie zo zákona na odberné hodnotenie množiteľských porastov a skúšanie množiteľských materiálov.

Žalobca predložil obom správnym orgánom zmluvu z 2. januára 1994, uzatvorenú s obchodnou spoločnosťou M., ktorou preukázal, že má súhlas na obchodné využívanie odrôd M. na území SR.

Ani jedno z ustanovení § 15 zák. č. 291/1996 Z. z. v platnom znení do 1. januára 2003 neobsahuje náležitosti prihlášky a neustanovuje povinnosť prihlasovateľa pripojiť k prihláske súhlas majiteľa šľachtiteľského osvedčenia na uznávanie množiteľských porastov a materiálov.

Súd prvého stupňa o nesprávnom úradnom postupe vôbec nerozhodol.

Žalovaný sa písomne vyjadril k odvolaniu žalobcu a navrhol, aby odvolací súd odvolanie žalobu v celom rozsahu zamietol.

Žalobca v žalobe, ako aj vo svojich tvrdeniach uvádza, že uznávacie konanie podľa § 15 zák. č. 291/1996 Z. z. je správnym konaním.

Preto Ú. musel v tomto konaní konať podľa zák. č. 71/1967 Zb. a mal povinnosť počas celého konania skúmať, či subjekt spĺňa podmienky na priznanie postavenia účastníka.

Žalobca nie je a nebol vlastníkom šľachtiteľských osvedčení odrôd pšenice letnej - ozimnej Balada, Brea, Bruta, Boka, a preto správny orgán v zmysle zák. č. 132/1989 Zb. skúmal, či majiteľ šľachtiteľského osvedčenia udelil žalobcovi súhlas na vykonávanie úkonov uvedených v § 8 zákona č. 132/1989 Zb.

Súd prvého stupňa správne vyhodnotil, že žalobca správnemu orgánu nepredložil licenčnú zmluvu a nebol vlastníkom šľachtiteľského osvedčenia. Žalovaný sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu, že neboli preukázané predpoklady pre priznanie náhrady škody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie žalobcu podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k názoru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Predmetom odvolacieho konania je zaplatenie 410 806,45 Eur (12 375 955,20 Sk) s prísl. z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom Ú.B. (ďalej len Ú.) ako prvostupňového správneho orgánu a žalovaného ako druhostupňového správneho orgánu, ktorú si žalobca uplatnil v zmysle zák. č. 58/1969 Zb. Žalobca svoj nárok opiera o rozhodnutie žalovaného z 11. júla 2002 č. 5867/02-420, ktorým vyhovel podnetu na preskúmanie svojho rozhodnutia z 18. júna 2002 č. 5867/2002-510 mimo odvolacieho konania a zrušil rozhodnutie Ú., ako aj svoje potvrdzujúce rozhodnutie vydané v rámci odvolacieho konania, ktorými rozhodnutiami boli konania vo veci prihlásených porastov odrody z M. do uznávacieho konania zastavené.

Odstránené: -u

Z predložených rozhodnutí vyplýva, že začaté konania o prihláške k uznaniu porastov boli zastavené z dôvodu, že nebol predložený súhlas majiteľa šľachtiteľského osvedčenia právne chránených odrôd podľa § 8 ods. 5 zák. č. 132/1989 Zb., ktorý sa vyžaduje v prípade, ak ide o odrodu právne chránenú. Podľa rozhodnutia žalovaného z 11. júla 2003 č. 5867/02-420 prvostupňový a druhostupňový správny orgán nesprávne jedným rozhodnutím zastavil 55 správnych konaní, začatých na návrh účastníka - žalobcu, pričom nezisťoval skutočný stav veci a nezaobstaral si potrebné doklady pre rozhodnutie, najmä neskúmal, či došlo alebo nedošlo k zániku práva účastníka správneho konania (žalobcu) na dokončenie množiteľského cyklu u zastupovaných odrôd po ukončení platnosti zmluvy z 2. januára 1994. Neskúmal, či tento účastník má alebo nemá právo na obchodné využívanie predmetných odrôd. Preto uložil Ú., ktorému vec vrátil na ďalšie konanie, posúdiť každé začaté konanie samostatne

Odstránené: -u

a vyhodnotiť predložené dôkazy a opäť o žiadosti podľa čl. V ods. 5 zmluvy z roku 1994 rozhodnúť po vyžiadaní súhlasu majiteľa šľachtiteľského osvedčenia na obchodné využívanie odrody.

Z uvedeného vyplýva, že žalovaný vo svojom zrušujúcim rozhodnutí vytkol prvostupňovému a druhostupňovému správneho orgánu formálne pochybenie. Formálne pochybenie správneho orgánu však nie je v príčinnej súvislosti s tým, že žalobca nedosiahol zisk a nespôsobil mu ani inú škodu. Žalobcovi nič nebránilo, aby po právoplatnom zastavení konania opätovne podal prihlášky a nič mu nebránilo ani žalovať správny orgán pre nečinnosť, teda postupovať podľa štvrtej hlavy, piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Navyše žalobca nedoložil do spisu pozitívne rozhodnutie, len rozhodnutie o formálnom pochybení správneho orgánu. Preto súd prvého stupňa správne uzavrel, že rozhodnutie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od preukázania príčinnej súvislosti medzi takýmto postupom a vzniknutou škodou a existencia príčinnej súvislosti musí byť bezpečne preukázaná, nemôže byť len predpokladaná, ako v danom prípade.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že súd I. stupňa rozhodol vecne správne, keď žalobu zamietol, preto napadnuté rozhodnutie podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému však nevznikli žiadne trovy odvolacieho konania, a preto mu odvolací súd ich náhradu nepriznal (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p.).

Žalobca navrhol, aby odvolací súd podľa ust. § 238 ods. 3 O.s.p. v prípade potvrdenia napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa pripustil dovolanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky tomuto návrhu žalobcu nevyhovel, keďže nedospel k názoru, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného právneho významu.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 16. decembra 2009

JUDr. Darina Ličková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.